

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ÜMİT BOYNER'İN

SEDEFED

7. REKABET KONGRESİ

“BÜYÜME, İNOVASYON VE REKABET GÜCÜ”

TOPLANTISI KONUŞMASI

16 Kasım 2011

Sabancı Center, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Hepimizin izlediği ve gözlemlediği üzere, dünya ekonomisi çok zor bir dönemden geçmekte. Avro Alanı'nda geç ve kısıtlı önlemlerle bir türlü çözülemeyen borç krizi, her gün yeni tehditler ve sorunlar yaratırken, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki zayıf toparlanma süreci son çeyrekteki %2,5 oranındaki büyümeye karşın dünya ekonomisi açısından çok önemli bir problem oluşturmaktadır.

Özellikle, gelişmiş ekonomiler kapsamındaki ekonomik sorunlar, dünya genelinde 2011 yılını kayıp bir yıl haline getirirken, IMF Başkanı Christine Lagarde'ın son günlerde ifade ettiği gibi, cesur ve ortak çabalarla müdahale sağlanmazsa, gelecek 10 yılı da kayıp yıllar arasına eklenmesi riskine neden olmaktadır.

Dünya ekonomisinin yeterince büyümediği ve bu daralmanın yükünün, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu gelişmekte olan piyasa ekonomilerine kaydığı bir yapıda, elbette, ikinci grup ülkeler arasında rekabetin, özellikle gelişmiş ekonomiler pazarının daralması nedeniyle, giderek yoğunlaşması kaçınılmaz. Zaten, 2008-2009 küresel finansal krizinin ardından, birçok ülkenin bir tür kur ve ticaret savaşı başlatması, ekonomiler arası rekabette artan bu yoğunlaşmanın belirgin bir işareti.

Gerek ihracat pazarlarındaki daralmanın, gerekse kriz sonrası artan küresel likiditenin etkisiyle, krizden çıkış sürecinde hızla artan cari açık sorunu, ülkemizde de, rekabet gücünün makro politikalar özellikle de döviz kurları yoluyla desteklenmesi yönünde görüşler oluşturdu. Ancak, hepimizin bildiği üzere, Türkiye, 21 Şubat 2001 tarihinden beri Türk Lirası'nı dalgalanmaya bırakmış durumda. Bu nedenle, dalgalı kur rejiminden vazgeçmeden doğrudan müdahalelerle, rekabetçi bir ekonomi için döviz kurlarını yönetmek imkansız.

Daha dolaylı bir yolu tercih edip, diğer makroekonomik politika araçları, özellikle para politikası araçları yoluyla, kur seviyeleri üzerinde kontrol kurmaya çalıştığımızda ise, karşımıza ekonomi kuramında açıkça ifadesini bulan sorunlar çıkmakta...

Türkçe'ye imkansız üçleme olarak çevrilen, impossible trinity hipotezine göre, eğer bir ülkede sermaye hareketleri serbest ise ve faiz oranlarının kontrol edilebildiği aktif/bağımsız para politikası izleniyorsa, o ülkede döviz kurlarının seviyesine ilişkin bir politika yürütmek imkansızdır. Bu imkansızlığı hem döviz kurlarının seviyesini belirlemeye yönelik politikalar izlemek, hem de dolayısıyla, döviz kuru seviyesine dayalı politikalar geliştirmek çerçevesinde algılamak gerekmektedir.

Döviz kurunu kontrol etmenin mümkün olduğunun varsayılması halinde dahi, tüm dünyada, özellikle Türkiye ekonomisi için en önemli dış pazar niteliğine sahip AB ülkelerinde ekonomik toparlanma kalıcı bir yapıya kavuşmadan, Türk Lirası'nın nominal kur hareketleriyle, dış talebe destek olması çok olası gözükmemektedir.

Bu durum, içinde bulunduğumuz yeni dönemde, sadece kriz dönemleriyle kısıtlı olarak da görülmemelidir. Özellikle son on yılda, dünya işbölümündeki değişim, dünya üretiminin büyük bir bölümünü, işgücü faktörü açısından bolluk içinde olan sanayileşme yolundaki ülkelerin oluşturduğu küresel bir üretim ağına kaydırması durumdadır. Sanayileşmiş ülkeler ise, bu üretim ağına sermaye, teknoloji ve bilgi sağlarken diğer yandan ağı yönetimini sağlamaktadırlar.

Nüfusları giderek yaşanan, işgücü ve sosyal devlet maliyetleri artan sanayileşmiş ülkelerin üreticileri için bu oldukça yerinde bir işbölümü olarak gözükmemekte. Sanayileşme yolundaki

lkeler için de bu seçenek uygun gözükmekte, çünkü ekonomiyeye dahil edilememiş işgücü orduları bırakın ekonomiyey toplumu tehdit ediyor ve ülkeler küresel ekonomiyeye bütünleşme ihtiyaı içindeler.

Böylesi bir yapıda, ister küresel üretim ağının bir üretim noktası olmayı tercih edelim, ister daha yüksek bir hedef koyarak bu ağı yönetenler arasına katılmayı planlayalım, makroekonomik politika araçlarıyla bunu başarmamız oldukça zor gözükmekte. Rekabetçi kur tartışmasını aşp bir an önce temel sorunlara eğilmemiz gerekiyor. Bu da rekabet gücü için öncelikle sanayileşmeyi ve küresel değer zincirinde daha yüksek seviyeleri hedefleyen mikro reformlara olan ihtiyaımızı ortaya koyuyor. TSAD olarak bugüne kadar birçok defalar dile getirdiğimiz ve en son Orta Vadeli Program’da yansmalarn görmekten memnun olduğumuz bu reform alanlarının başlıcalarn, mali disiplinin sürekliliği, yatırım ortamının iyileştirilmesi, vergi mevzuatnn gözden geçirilmesi, kayıtdışı ile mücadele, girişimciliğin ve KOB’lerin desteklenmesi, enerji piyasasnn liberalizasyonu ve işgücü piyasasında esneklik ve güvenlik olarak burada tekrarlamakta fayda görüyorum.

şüphesiz, bu tür temel rekabet gücünü iyileştirici tedbirler dışında, dünya pazarlarndaki rekabet üstünlüğü yarışında, bilim, teknoloji ve teknolojik inovasyondaki üstünlük belirleyiciğini korumaktadır. Bu nedenle, bilim ve teknolojiyey ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürmek için inovasyon yetkinliğimizin gelişmesini öncelikli bir konu olarak görüyoruz. İnovasyonda yetkinleşilmesi, rekabet gücü artışıyla beraber ekonomik büyümeye de katkıda bulunacaktır.

Ülkemiz, toplam ihracat içerisindeki orta ve ileri teknolojiyi ürünlerin payn muhakkak artrmalıdır. Bilindiği gibi, 2011-2014 yılları için hazırlanan Sanayi Stratejisi Belgesi’nin de ana hedefi ‘‘Orta ve yüksek teknolojiyi ürünlerde Avrasya’nn üretim ss olmak’’ şeklinde belirlenmiştir. Yine aynı belgede, ‘‘yüksek teknolojiyi sektörlerin ekonomideki ağırlığının arttirilmesi, geleneksel sektrlerimizde daha yüksek katma değerli bir yapıya geçilmesi’’, Türkiye’nin sanayi stratejisinin temel alanı olarak vurgulanmıştır.

Ar-Ge’ye ayrılan kaynakların artışı bakımından ülkemizde son yıllarda olumlu gelişmeler yaşandığını biliyoruz. Ancak Ar-Ge’nin ticari getirisi yani bir anlamda inovasyon bakımından hala gelişmiş ülkeler arasında maalesef arzu ettiğimiz seviyede değiliz. Dünya Ekonomik Forumu’nun hazırladığı Küresel Rekabet Raporu’ndaki verilere göre Türkiye pazar büyüklüğü açısından 142 ülke içerisinde 17. sırada yer alırken, rekabetçilik açısından 59. sırada yer almıştır. İnovasyon açısından rekabetçiliğe bakıldığında ise ancak 69. sırada kendine yer bulabilmiştir. Bu saydığım sıralamalar, ülkemiz ekonomisinin büyüklüğü ve inovasyon kapasitesi arasında maalesef bir uyumsuzluk olduğunu gösteriyor.

Radikal yenilikler yaratabilecek Ar-Ge yatırımlarnn, geri dönüşü uzun vadeli olan ve risk taşıyan yatırımlar olduğu malumdur. Artık küresel pazarda rekabet edebilecek ürünleri geliştirebilmek için gereken teknoloji ve inovasyon faaliyetleri, firmaların tek başına, salt kendi imkanlarıyla yönetebilecekleri bir seviyenin ötesine geçmiş durumda. Gerek uluslararası platformda gerekse yurtiçindeki bilgi ve risk paylaşımn mümkün kılacak ortaklıklar üzerine yoğunlaşmalı, ‘açık inovasyon’ kavramını daha etkili bir şekilde kullanmalıyız. AB lkeleri rekabet gücünü kaybetmemek için birlikte hareket ederek ereve programları başta olmak üzere çeşitli ortak araştırma politikaları ve bu doğrultuda ortak teknoloji üretim platformları oluşturdu. Bu faaliyetler için ortak fon kaynakları yarattılar. Ülkemizin bu ortaklıklarda daha aktif bir şekilde yer alması çok önemli bir bilgi ve risk paylaşımı fırsatn bize getirecektir.

Ülkemizde teknoloji ve inovasyon ortamının geliştirilmesi yolunda, rekabet öncesi işbirliklerinin artırılması, teknoloji geliştirme bölgelerinin hem akademiyle hem de firmalar arasında işbirliğini etkinleştirmesi, Ar-Ge teşvik mekanizmalarının daha verimli nasıl kullanılabileceği gibi konuların da geniş katılımlı bir ortamda değerlendirilmesi gerekiyor. Ar-Ge yatırım oranını hızla artırırken diğer yandan teknik altyapıdan hukuki altyapıya kadar geniş bir alanda kamu özel sektör işbirliği çerçevesinde yenilikçi adımlar atabilmeliyiz.

Ancak, tüm bunlar, çok daha önemli ve uzun vadeli bir meselenin gerisinde kalmaktadır. Bu mesele, Türkiye ekonomisinin beşeri sermayesidir. Tüm ülkeler için geçerli olan temel tespit ülkemiz için de geçerlidir. İnsan sermayesini, dünya ekonomileriyle rekabet edebilecek niteliğe yükseltmeden hiçbir ülkenin uluslararası rekabette etkin bir katılımcı olması mümkün değildir. Bu nedenle, Orta Vadeli Program'da beşeri sermayeyle ilgili sosyal gelişme eksenlerinde ifade edilen hedeflere, en az ekonomik eksenlerdeki kadar çaba harcanması ve titizlikle takip edilmesi gereklidir.

Sözlerime dünya ile rekabette çok önemli bir avantaj şansı yakaladığımız bir dönemde olduğumuza ve hep birlikte gayret göstermemiz halinde bu fırsatı büyük bir başarıya dönüştürebileceğimize olan inancımı ifade ederek son vermek istiyorum ve sizleri saygıyla selamlıyorum.